משנה · ראשונים · ברטנורא · סדר נשים

ברטנורא על משנה קידושין

רבנו עובדיה מברטנורא [הרע"ב]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

ברטנורא על משנה קידושין

רבנו עובדיה מברטנורא [הרע"ב]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/ברטנורא-על-משנה-קידושין/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161422 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ב 4
משנה ג 5
משנה ד 6
משנה ה 6
משנה ו 7
משנה ז 8
משנה ח 8
משנה ט 9
משנה י 9
פרק ב 9
משנה א 9
משנה ב 10
משנה ג 10
משנה ד 10
משנה ה 10
משנה ו 10
משנה ז 10
משנה ח 11
משנה ט 12
משנה י 13
פרק ג 13
משנה א 13
משנה ב 13
משנה ג 14
משנה ד 14
משנה ה 14
משנה ו 14
משנה ז 15
משנה ח 15
משנה ט 15
משנה י 16
משנה יא 16
משנה יב 16
משנה יג 17
פרק ד 17
משנה א 17
משנה ב 17
משנה ג 17
משנה ד 18
משנה ה 18
משנה ו 19
משנה ז 19
משנה ח 19
משנה ט 19
משנה י 20
משנה יב 20
משנה יג 20
משנה יד 20

פרק א

משנה א

הָאִשָּׁה נִקְנֵית. לְפִי שֶׁאֵין הָאִשָּׁה מִתְקַדֶּשֶׁת אֶלָּא מִדַּעְתָּהּ, תָּנָא הָאִשָּׁה נִקְנֵית וְלֹא תָּנָא הָאִישׁ קוֹנֶה. וְאִיידֵי דְּתָנָא רֵישָׁא הָאִשָּׁה נִקְנֵית, תָּנָא סֵיפָא הַיְבָמָה נִקְנֵית, וְאַף עַל גַּב דְּיִבָמָה נִקְנֵית לַיָּבָם בֵּין מִדַּעְתָּהּ בֵּין שֶׁלֹּא מִדַּעְתָּהּ:

נִקְנֵית בְּכֶסֶף. דְּגָמְרִינַן קִיחָה קִיחָה מִשְּׂדֵה עֶפְרוֹן, כְּתִיב הָכָא (דברים כד) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה, וּכְתִיב הָתָם (בראשית כו) נָתַתִּי כֶּסֶף הַשָּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי:

בִּשְׁטָר. כְּגוֹן שֶׁכָּתַב לָהּ עַל הַנְּיָר אוֹ עַל הַחֶרֶס וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ שָׁוֶה פְּרוּטָה, בְּתוֹךְ מְקֻדֶּשֶׁת לִי, בְּתוֹךְ מְאֹרָסֶת לִי, בְּתוֹךְ לִי לְאִנְתּוּ, וּנְתָנוֹ לָהּ בִּפְנֵי עֵדִים. וְיָלְפִינַן לַהּ דִּכְתִיב (דברים כד) וְיָצְאָה וְהָיְתָה, מַה יְּצִיאָה בִּשְׁטָר, כִּדְכְתִיב (שם) וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתוּת, אַף הֲוָיָה בִּשְׁטָר:

וּבְבִיאָה. בָּא עָלֶיהָ בִּפְנֵי עֵדִים לְשֵׁם קִדּוּשִׁין, דִּכְתִיב (שם) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין לְךָ קִדּוּשִׁין מִפָּרָשִׁים בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מִקִּדּוּשֵׁי בִיאָה, אָמְרוּ חֲכָמִים שֶׁהַמְקַדֵּשׁ בְּבִיאָה מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת, שֶׁלֹּא יִהְיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל פְּרוּצִין:

בִּפְרוּטָה. הִיא חֲצִי שְׁעֹרָה שֶׁל כֶּסֶף:

הַיְבָמָה נִקְנֵית. לַיָּבָם לִהְיוֹת כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר, בְּבִיאָה. אֲבָל כֶּסֶף וּשְׁטָר לֹא מְהַנּוּ בָּהּ מִדְּאוֹרַיְתָא, אֶלָּא רַבָּנָן הוּא דְּתַקְּנוּן דְּמַהֲנֵי בָּהּ מַאֲמָר לְפָסְלָהּ עַל שְׁאָר הָאַחִין, אֲבָל לֹא לְפָטְרָהּ מִן הַחֲלִיצָה, וְלֹא לְהַטְּמֵא לָהּ:

משנה ב

עֶבֶד עִבְרִי נִקְנֶה בְּכֶסֶף. דִּכְתִיב (ויקרא כה) מִכֶּסֶף מִקְנָתוֹ, מְלַמֵּד שֶׁהוּא נִקְנֶה בְּכֶסֶף:

וּבִשְׁטָר. שֶׁנֶּאֱמַר בְּאָמָה הָעִבְרִיָּה (שמות כא) אִם אַחֶרֶת יִקַּח לוֹ, הִקִּישָׁהּ הַכָּתוּב לְאַחֶרֶת. מָה אַחֶרֶת בִּשְׁטָר, אַף הָאָמָה בִּשְׁטָר. וְיִלְמֹד עֶבֶד עִבְרִי מֵאָמָה הָעִבְרִיָּה, דִּכְתִיב (דברים טו) הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה, מַקִּישׁ עִבְרִי לְעִבְרִיָּה:

בַּשָּׁנִים. לְסוֹף שֵׁשׁ שָׁנִים יֵצֵא חָפְשִׁי, וְאֶפְלוּ הָיְתָה שְׁמֹטָה בְּתוֹךְ שֵׁשׁ שָׁנִים, עוֹבֵד, דִּכְתִיב (שמות כא) שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבַשְּׁבִיעִית. פְּעָמִים שֶׁהוּא עוֹבֵד בַּשְּׁבִיעִית:

וּבַיּוֹבֵל. אִם פָּגַע יוֹבֵל בְּתוֹךְ שֵׁשׁ שָׁנִים, מוֹצִיאוֹ:

וּבְגִרְעוֹן כֶּסֶף. דִּכְתִיב בְּאָמָה הָעִבְרִיָּה (שם) וְהֻפְדָּה, וְהֻקַּשׁ עִבְרִי לְעִבְרִיָּה, אִם קְנָאוֹ רַבּוֹ בְּשֵׁשׁ מָנִים וְהוּא עָתִיד לְצֵאת לְסוֹף שֵׁשׁ, נִמְצָא קוֹנֶה עֲבוֹדַת כָּל שָׁנָה בְּמָנֶה, כְּשֶׁבָּא לִפְדּוֹת עַצְמוֹ מְגָרֵעַ לוֹ רַבּוֹ מִפִּדְיוֹנוֹ דְּמֵי עֲבוֹדַת הַשָּׁנִים שֶׁעָבַד:

יְתֵרָה עָלָיו אָמָה. שֶׁקּוֹנָה עַצְמָהּ בְּכָל אֵלֶּה וּבְסִימָנֵי נְעָרוּת, כִּדְיָלְפִינַן מִוַּיְצֵאָה חִנָּם, רִבָּה לָהּ יְצִיאָה לָזוֹ, שֶׁיּוֹצְאָה בְּסִימָנִים:

וּבְמִיתַת הָאָדוֹן. דִּכְתִיב וַעֲבָדוֹ לְעוֹלָם, לוֹ וְלֹא לַבֵּן. אֲבָל הַנִּמְכָּר וּמֵת הָאָדוֹן בְּתוֹךְ שֵׁשׁ, עוֹבֵד לַבֵּן, דִּכְתִיב שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד, בֵּין לוֹ בֵּין לִבְנוֹ. וְדַוְקָא לְבֵן עוֹבֵד כָּל שֵׁשׁ אִם מֵת הָאָדוֹן, אֲבָל לְבַת וּלְאָח וְלִשְׁאָר יוֹרְשִׁים אֵינוֹ עוֹבֵד, דִּכְתִיב (דברים טז) וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים, לְךָ וְלֹא לַיּוֹרְשִׁים. וְאָמָה הָעִבְרִיָּה קוֹנָה עַצְמָהּ בְּמִיתַת הָאָדוֹן כַּנִּרְצָע, דִּכְתִיב גַּבֵּי נִרְצָע (שם) וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה כֵּן:

משנה ג

עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנֶה בְּכֶסֶף וּבִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה. דִּכְתִיב (ויקרא כה) וְהִתְנַחַלְתֶּם אוֹתָם לִבְנֵיכֶם [אַחֲרֵיכֶם] לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה, הִקִּישׁ עֲבָדִים לְקַרְקָעוֹת, מַה קַּרְקַע נִקְנֶה בְּכֶסֶף בִּשְׁטָר וּבַחֲזָקָה, אַף עֶבֶד כְּנַעֲנִי נִקְנֶה בְּכֶסֶף בִּשְׁטָר וּבַחֲזָקָה. וְחֶזְקַת הָעֶבֶד, כְּגוֹן שֶׁהִתִּיר מִנָּעָל לְרַבּוֹ, אוֹ הִנְעִילוֹ, אוֹ הוֹלִיךְ כֵּלָיו אַחֲרָיו לְבֵית הַמֶּרְחָץ, הִפְשִׁיטוֹ, הִרְחִיצוֹ, סָכוֹ, גִּרְדוֹ, הִלְבִּישׁוֹ, הִגְבִּיהוֹ אוֹ שֶׁהִגְבִּיהַּ הָרַב אֶת הָעֶבֶד, קָנָאוֹ:

בְּכֶסֶף עַל יְדֵי אֲחֵרִים. שֶׁיִּתְּנוּהוּ לְרַבּוֹ עַל מָנַת שֶׁיִּהְיֶה זֶה בֶּן חוֹרִין. אֲבָל הוּא עַצְמוֹ לֹא יְקַבֵּל מֵהֶם, וַאֲפִלּוּ עַל מְנַת שֶׁאֵין לְרַבּוֹ רְשׁוּת בּוֹ, דִּקְסָבַר אֵין קִנְיָן לְעֶבֶד בְּשׁוּם צַד בְּלֹא רַבּוֹ:

וּבִשְׁטָר עַל יְדֵי עַצְמוֹ. דְּסָבַר חוֹבָה הוּא לְעֶבֶד שֶׁיֵּצֵא מִתַּחַת יְדֵי רַבּוֹ לְחֵרוּת, שֶׁאִם עֶבֶד כֹּהֵן הוּא, פּוֹסְלוֹ מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמָה, וְאִם עֶבֶד יִשְׂרָאֵל הוּא, אוֹסְרוֹ בְּשִׁפְחָה. וּמְשׁוּם הָכִי קָאָמַר דְּאֵינוֹ יוֹצֵא לְחֵרוּת בִּשְׁטָר עַל יְדֵי אֲחֵרִים אֶלָּא עַל יְדֵי עַצְמוֹ, דְּכֵיוָן דְּחוֹבָה הִיא לוֹ אֵין חָבִין לְאָדָם אֶלָּא בְּפָנָיו. וְכֶסֶף דְּעַל יְדֵי אֲחֵרִים שָׁאנֵי, שֶׁכֵּן קַבָּלַת רַבּוֹ גָּרְמָה לוֹ לְהִשְׁתַּחְרֵר מֵאֲלֵיו, וְאֵין אֲחֵרִים הַלָּלוּ חָבִין לוֹ, אֶלָּא קַבָּלַת הָרַב, וְהָרַב אֵינוֹ נַעֲשֶׂה שְׁלוּחוֹ, אֶלָּא לְצֹרֶךְ עַצְמוֹ, וּמַקְנֵהוּ מֵאֲלֵיו:

וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בְּכֶסֶף עַל יְדֵי עַצְמוֹ. דְּקָסְבְרֵי יֵשׁ קִנְיָן לְעֶבֶד בְּלֹא רַבּוֹ, הִלְכָּךְ קוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בְּכֶסֶף אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַצְמוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן עַל יְדֵי אֲחֵרִים:

וּבִשְׁטָר עַל יְדֵי אֲחֵרִים. דְּסָבְרֵי זְכוּת הוּא לְעֶבֶד שֶׁיֵּצֵא מִתַּחַת יְדֵי רַבּוֹ לְחֵרוּת, וְזָכִין לְאָדָם שֶׁלֹּא בְּפָנָיו. וַהֲלָכָה כַּחֲכָמִים. וְהָעֶבֶד כְּנַעֲנִי קוֹנֶה עַצְמוֹ אִם סִמֵּא רַבּוֹ אֶת עֵינוֹ אוֹ הִפִּיל אֶת שִׁנּוֹ אוֹ קָטַע מִמֶּנּוּ אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה רָאשֵׁי אֵבָרִים, שֶׁהֵם [רָאשֵׁי] אֶצְבְּעוֹת יָדַיִם, וְאֶצְבְּעוֹת רַגְלַיִם, וְרָאשֵׁי אָזְנַיִם, וְרֹאשׁ הַחֹטֶם, וְרֹאשׁ הַזַּכְרוּת, וְרָאשֵׁי שָׁדַיִם בָּאִשָּׁה. וְהָא דְּלָא חָשִׁיב לְהוּ בְּמַתְנִיתִין בִּכְלַל הַדְּבָרִים שֶׁהָעֶבֶד קוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ, מִשּׁוּם דְּהַיּוֹצֵא בָּרֹאשֵׁי אֵבָרִים צָרִיךְ גֵּט שִׁחְרוּר מֵרַבּוֹ, וְהֵינוּ קוֹנֶה אֶת עַצְמוֹ בִּשְׁטָר:

וּבִלְבַד שֶׁיִּהֵא הַכֶּסֶף מִשֶּׁל אַחֵרִים. דְּעֶבֶד אֵין לוֹ כְּלוּם, דְּאַף מְצִיאָה וְקַבָּלַת מַתָּנָה הַכֹּל לְרַבּוֹ. וְאִם בָּא לְהַפְּדוֹת עַל יְדֵי עַצְמוֹ צָרִיךְ לְהְיוֹת הַכֶּסֶף מִשֶּׁל אֲחֵרִים שֶׁיִּתְּנוּהוּ לוֹ עַל מְנָת שֶׁאֵין לְרַבּוֹ רְשׁוּת בּוֹ:

משנה ד

בִּמְסִירָה. בְּעָלִים מוֹסְרִין אוֹתָהּ לַלּוֹקֵחַ בָּאַפְסַר אוֹ בְּשַׁעֲרָהּ:

בְּהַגְבָּהָה. וְלֹא בִּמְשִׁיכָה:

נִקְנֵית בִּמְשִׁיכָה. וְאַף עַל גַּב דְּאֶפְשָׁר בְּהַגְבָּהָה, מִכָּל מָקוֹם נִקְנֵית בִּמְשִׁיכָה, מְשׁוּם דְּמִסַּרְכָא, שֶׁהִיא מִתְחַזֶּקֶת בְּצִפָּרְנֶיהָ תָּמִיד לֶאֱחֹז עַל גַּבֵּי קַרְקַע. וּפְסַק הַהֲלָכָה, בֵּין בְּהֵמָה דַּקָּה בֵּין בְּהֵמָה גַּסָּה נִקְנֵית בִּמְשִׁיכָה וְכָל שֶׁכֵּן בְּהַגְבָּהָה. וּמְשִׁיכָה קוֹנָה בְּסִמְטָא שֶׁהִיא זְוִית שֶׁל רְשׁוּת הָרַבִּים, וּבְחָצֵר שֶׁל שְׁנֵיהֶם. וּמְסִירָה קוֹנָה בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וּבְחָצֵר שֶׁאֵינָהּ שֶׁל שְׁנֵיהֶם. וְהַגְבָּהָה קוֹנָה בְּכָל מָקוֹם. וְכָל מַה שֶּׁדַּרְכּוֹ בְּהַגְבָּהָה אֵינוֹ נִקְנֶה אֶלָּא בְּהַגְבָּהָה. וְדָבָר הַנִּקְנֶה בִּמְסִירָה אֵינוֹ נִקְנֶה בִּמְשִׁיכָה. וְכֵן דָּבָר הַנִּקְנֶה בִּמְשִׁיכָה אֵינוֹ נִקְנֶה בִּמְסִירָה:

משנה ה

נְכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחֲרָיוּת. הַיְנוּ קַרְקָעוֹת, שֶׁהַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ סוֹמֵךְ עֲלֵיהֶם לְפִי שֶׁקַּיָּמִים וְעוֹמְדִים. וּפְרוּשׁ אַחֲרָיוּת, חֲזָרָה, שֶׁחוֹזֵר הַמַּלְוֶה עֲלֵיהֶם וְטוֹרֵף אוֹתָם מִן הַלָּקוֹחוֹת כְּשֶׁלֹּא יִמְצָא כְּלוּם לַלָּוֶה:

נִקְנִין בְּכֶסֶף. דִּכְתִיב (ירמיה לב) שָׂדוֹת בַּכֶּסֶף יִקְנוּ. וְהֵנִי מִלֵּי בְּמָקוֹם שֶׁאֵין רְגִילִין לִכְתֹּב שְׁטָר, אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁרְגִילִין לִכְתֹּב שְׁטָר לֹא קָנָה עַד שֶׁיִּכְתֹּב שְׁטָר:

בִּשְׁטָר. שֶׁכּוֹתֵב עַל הַנְּיָר אוֹ עַל הַחֶרֶס שָׂדֶי נְתוּנָה לְךָ שָׂדֶי קְנוּיָה לְךָ, וּמוֹסְרוֹ לַקּוֹנֶה. וְדָוְקָא בְּמַתָּנָה נִקְנֶה הַקַּרְקַע בִּשְׁטָר. אֲבָל בִּמְכִירָה, עַד שֶׁיִּתֵּן אֶת הַכֶּסֶף, אֶלָּא אִם כֵּן מוֹכֵר שָׂדֵהוּ מִפְּנֵי רָעָתָהּ, דְּבֶהָא קָנָה בִּשְׁטָר לְחוּדֵיהּ. וּמִנָּלָן דִּמְקַרְקְעֵי נִקְנִין בִּשְׁטָר, דִּכְתִיב (ירמיה לב) וְכָתוֹב בַּסֵּפֶר וְחָתוֹם:

וּבַחֲזָקָה. כְּגוֹן שֶׁחָפַר בַּקַּרְקַע מְעַט, אוֹ נָעַל, וְגָדַר, וּפָרַץ כָּל שֶׁהוּא בִּפְנֵי הַמּוֹכֵר. וְאִם הָיָה שֶׁלֹּא בְּפָנָיו, צָרִיךְ שֶׁיֹּאמַר לוֹ לֵךְ חֲזֹק וּקְנֵי. וּמְנָא לָן שֶׁקַּרְקַע נִקְנֶה בַּחֲזָקָה, דִּכְתִיב (דברים יא) וִירִשְׁתֶּם אֹתָהּ וִישַׁבְתֶּם בָּהּ, בַּמֶּה יְרַשְׁתֶּם, בִּישִׁיבָה:

וְשֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת אֵין נִקְנִין אֶלָּא בִּמְשִׁיכָה. דִּכְתִיב (ויקרא כה) אוֹ קָנֹה מִיַּד עֲמִיתֶךָ, דָּבָר שֶׁאֶפְשָׁר לְתִתּוֹ מִיָּד לְיַד אֵינוֹ נִקְנֶה אֶלָּא בִּנְתִינָה מִיָּד לְיָד:

נִקְנִין עִם נְכָסִים כּוּ'. אִם מָכַר מִטַּלְטְלִין עִם הַקַּרְקַע, כֵּיוָן שֶׁקָּנָה לוֹקֵחַ הַקַּרְקַע בְּאֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה קִנְיָנִים הַלָּלוּ, נִקְנוּ מִטַּלְטְלִין עִמָּהּ, וְהוּא שֶׁיֹּאמַר לוֹ קְנֵי [וְהֵנֵי] אַגַּב קַרְקַע. וְנִפְקָא

לָן מִקְרָא דִּכְתִיב בְּדִבְרֵי הַיָּמִים (ב כא) וַיִּתֵּן לָהֶם אֲבִיהֶם מַתָּנוֹת רַבּוֹת לְכֶסֶף וּלְזָהָב וּלְמִגְדָּנוֹת עִם עָרֵי מְצֻרוֹת:

וְזוֹקְקִין. נְכָסִים הַלָּלוּ שֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת אֶת הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אַחֲרָיוּת כּוּ'. אַף עַל גַּב דְּאֵין נִשְׁבָּעִין עַל הַקַּרְקָעוֹת, הֵיכָא דִּטְעָנוּ מִטַּלְטְלִין וְקַרְקָעוֹת וְנִתְחַיֵּב לִשְׁבַּע עַל הַמִּטַּלְטְלִין, זוֹקְקִין הַמִּטַּלְטְלִין אֶת הַקַּרְקָעוֹת לִשְׁבֻעַת עֲלֵיהֶם עַל יְדֵי גִּלְגּוּל שְׁבוּעָה. וְלָמַדְנוּ גִּלְגּוּל שְׁבוּעָה מִסּוֹטָה, דִּכְתִיב (במדבר ה) וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן, אָמֵן מֵאִישׁ זֶה, אָמֵן מֵאִישׁ אַחֵר. אָמֵן שֶׁלֹּא שָׂטִיתִי אֲרוּסָה, אָמֵן שֶׁלֹּא שָׂטִיתִי נְשׂוּאָה, שׁוֹמֶרֶת יָבָם, וּכְנוּסָה:

משנה ו

כָּל הַנַּעֲשֶׂה דָמִים בְּאַחֵר. מְפָרֵשׁ בַּגְּמָרָא כָּל הַנִּשּׁוֹם דָּמִים בְּאַחֵר, כָּל דָּבָר שֶׁאִם בָּא לְתַתּוֹ דָּמִים בְּאַחֵר צָרִיךְ לְשׁוּמוֹ, דְּהַיְנוּ כָּל מִטַּלְטְלִין בַּר מִמַּטְבֵּעַ:

כֵּיוָן שֶׁזָּכָה זֶה. כְּלוֹמַר כֵּיוָן שֶׁמָּשַׁךְ הָאֶחָד נִתְחַיֵּב הָאַחֵר בַּחֲלִיפִין בְּכָל מָקוֹם שֶׁהֵם אִם מֵתוּ אוֹ אָבְדוּ, וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא מָשַׁךְ, לְפִי שֶׁבִּמְשִׁיכַת הַמּוֹכֵר אֶת הַסּוּדָר אוֹ אֶת הַחֶפֶץ, נִקְנָה הַמִּקָּח לַלּוֹקֵחַ בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּחֶפֶץ שֶׁקּוֹנִים בּוֹ שָׁוֶה פְּרוּטָה. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה מַטְבֵּעַ אוֹ פֵּרוֹת, שֶׁאֵלּוּ אֵין קוֹנִין בָּהֶם. וְכָל הַדְּבָרִים נִקְנִים בַּחֲלִיפִין, מִטַּלְטְלִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת, חוּץ מֵהַמַּטְבֵּעַ שֶׁאֵינוֹ נִקְנֶה בַּחֲלִיפִין, מִשּׁוּם דְּדַעְתֵּיהּ דְּאֵנָשׁ אִצְטְרְתָא דְמַטְבֵּעַ לֹא עַל גּוּפֵיהּ, וְצוּרְתָא עֲבִידָא דְבָטְלָה. לְפִיכָךְ אִם לָקַח אָדָם מַטְבֵּעַ בְּלֹא מִשְׁקָל וּבְלֹא מִנְיָן, וְאָמַר אֵלּוּ חֲלִיפֵי שְׂדֶה פְּלוֹנִית, אוֹ עֶבֶד פְּלוֹנִי, אוֹ חֶפֶץ פְּלוֹנִי, כֵּיוָן שֶׁמָּשַׁךְ זֶה, נִתְחַיֵּב הָאַחֵר בַּחֲלִיפָיו, דְּהָא גַּלֵּי דַּעְתֵּיהּ דְּלָאו אַצְטְרְתָא קָפִיד הוֹאִיל וְלֹא שָׁקַל וְלֹא מָנָה. וְאֵין שׁוּם דֶּרֶךְ שֶׁיּוֹעִיל בִּקְנִיַּת הַמַּטְבֵּעַ הֵיכָא דְּלֵיתֵיהּ בְּעֵינֵיהּ, אֶלָּא לְהַקְנוֹתוֹ אַגַּב קַרְקַע:

רְשׁוּת הַגָּבוֹהַּ בְּכֶסֶף. גִּזְבָּר שֶׁנָּתַן מָעוֹת בִּבְהֵמָה לְצֹרֶךְ הֶקְדֵּשׁ, אֲפִלּוּ הִיא בְּסוֹף הָעוֹלָם, קָנָה. וּבְהֶדְיוֹט לֹא קָנָה אֶלָּא בַּחֲזָקָה, כְּלוֹמַר עַד שֶׁיִּמְשֹׁךְ. וְאִם נָתַן הַהֶדְיוֹט דָּמִים עַל הַחֶפֶץ, כָּל זְמַן שֶׁלֹּא מָשַׁךְ הַחֶפֶץ לֹא קָנָה, וּמַחֲזִיר הַמּוֹכֵר אֶת הַדָּמִים אִם חוֹזֵר בּוֹ מִמְּכִירַת הַחֶפֶץ, וְצָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו מִי שֶׁפָּרַע. אֲבָל אִם מָשַׁךְ הַלּוֹקֵחַ הַחֶפֶץ, אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נָתַן הַדָּמִים שֶׁהִתְנָה, אֵין שׁוּם אֶחָד מֵהֶם יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ. וְאִם לֹא נָתַן דָּמִים וְלֹא מָשַׁךְ הַחֶפֶץ, אֶלָּא שֶׁנִּתְפַּשְּׁרוּ עַל הַמִּקָּח בִּפְנֵי עֵדִים וְנִתְרַצָּה זֶה שֶׁיִּקְנֶה בְּכָךְ וְכָךְ, וְנִתְרַצָּה חֲבֵרוֹ לִמְכֹּר בְּכָךְ וּבְכָךְ, אֲפִלּוּ אָמַר אַתֶּם עֵדַי, אֵין בְּאֵלֶּה הַדְּבָרִים כְּלוּם, וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁפָּרַע אֵין כָּאן:

אֲמִירָתוֹ לַגָּבוֹהַּ כְּמְסִירָתוֹ לַהֶדְיוֹט. הָאוֹמֵר שׁוֹר זֶה עוֹלָה, בַּיִת זֶה הֶקְדֵּשׁ, אֲפִלּוּ בְּסוֹף הָעוֹלָם, קָנָה. וּבְהֶדְיוֹט לֹא קָנָה עַד שֶׁיִּמְשֹׁךְ בַּבְּהֵמָה, וְיַחֲזִיק בַּבַּיִת:

משנה ז

כָּל מִצְוֹת הַבֵּן עַל הָאָב. כָּל מִצְוֹת הַבֵּן הַמֻּטָּלוֹת עַל הָאָב לַעֲשׂוֹת לִבְנוֹ. וְהֵן שִׁשָּׁה דְּבָרִים, לְמוּלוֹ, לִפְדּוֹתוֹ אִם הוּא בְּכוֹר, לְלַמְּדוֹ תוֹרָה, לְלַמְּדוֹ אֻמָּנוּת, לְהַשִּׂיאוֹ אִשָּׁה, לְהַשִּׁיטוֹ בַּנָּהָר:

אֲנָשִׁים חַיָּבִים. הָאָב חַיָּב בַּמִּצְוֹת הַלָּלוּ לִבְנוֹ, וְהָאֵם פְּטוּרָה:

וְכָל מִצְוֹת הָאָב. הַמֻּטָּלוֹת עַל הַבֵּן לַעֲשׂוֹת לְאָבִיו, שֶׁהֵם מוֹרָא וְכִבּוּד. מוֹרָא, לֹא יֵשֵׁב בִּמְקוֹמוֹ, וְלֹא יִסְתֹּר אֶת דְּבָרָיו, וְלֹא יַכְרִיעַ אֶת דְּבָרָיו. כִּבּוּד, מַאֲכִיל וּמַשְׁקֶה. מַלְבִּישׁ וּמְכַסֶּה, מַכְנִיס וּמוֹצִיא:

אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִים. הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת חַיָּבִים:

וְכָל מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָה. שֶׁהַזְּמַן גָּרַם לַמִּצְוָה שֶׁתִּבֹּא, כְּגוֹן שׁוֹפָר, סֻכָּה, לוּלָב, וְצִיצִית:

שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָה. כְּגוֹן מְזוּזָה, מַעֲקֶה, אֲבֵדָה, וְשִׁלּוּחַ הַקֵּן. וְהָנֵי תְּרֵי כְּלָלֵי לָאו דַּוְקָא, כִּדְקָיְמָא לָן אֵין לְמֵדִין מִן הַכְּלָלוֹת אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם חוּץ, שֶׁהֲרֵי מַצָּה בְּלֵיל הַפֶּסַח, וְשִׂמְחָה בְּמוֹעֲדִים, וְהַקְהֵל בְּחַג הַסֻּכּוֹת, כֻּלָּן מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָה הֵן, וְנָשִׁים חַיָּבוֹת. וְתַלְמוּד תּוֹרָה, וּפְרִיָּה וּרְבִיָּה, וּפִדְיוֹן הַבֵּן, מִמִּצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁלֹּא הַזְּמַן גְּרָמָה הֵן, וְנָשִׁים פְּטוּרוֹת. אֲבָל כְּלָלָא בַּתְרָא דְּכָל מִצְוֹת לֹא תַּעֲשֶׂה אֶחָד אֲנָשִׁים וְאֶחָד נָשִׁים חַיָּבִים, חוּץ מִבַּל תַּקִּיף וּבַל תַּשְׁחִית וּבַל תִּטַּמְּא לַמֵּתִים, כְּלָלָא דַּוְקָא הוּא, וְיִלְפִּינַן לֵיהּ מִדִּכְתִיב (במדבר ה) אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטֹּאת הָאָדָם, הִשְׁוָה הַכָּתוּב אִשָּׁה לְאִישׁ לְכָל עֲנָשִׁין שֶׁבַּתּוֹרָה:

חוּץ מִבַּל תַּקִּיף וּבַל תַּשְׁחִית. דִּכְתִיב (ויקרא יט) לֹא תַקִּפוּ פְּאַת רֹאשְׁכֶם, וְלֹא תַשְׁחִית אֶת פְּאַת זְקָנֶךָ. כָּל שֶׁיֵּשְׁנוֹ בְּהַשְׁחָתָה יֶשְׁנוֹ בְּהַקָּפָה, וְכָל שֶׁאֵינוֹ בְּהַשְׁחָתָה אֵינוֹ בְּהַקָּפָה. וְהָנֵי נָשֵׁי הוֹאִיל וְלֵיתַנְהוּ בְּהַשְׁחָתָה לֵיתַנְהוּ בְּהַקָּפָה. וּמִנָּלָן דְּלֵיתַנְהוּ בְּהַשְׁחָתָה, דִּכְתִיב פְּאַת זְקָנֶךָ, וְלֹא כְּתִיב פְּאַת זְקָנְכֶם, מַאי זְקָנֶךָ, זְקָנְךָ וְלֹא זְקַן אִשְׁתֶּךָ:

וּבַל תִּטַּמְּא לַמֵּתִים. דִּכְתִיב (שם כא) אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן, בְּנֵי אַהֲרֹן וְלֹא בָּנוֹת אַהֲרֹן:

משנה ח

הַסְּמִיכוֹת וְהַתְּנוּפוֹת. אֵינָהּ סוֹמֶכֶת, וְאֵינָהּ מְנִיפָה, וְאֵינָהּ מַגֶּשֶׁת מִנְחָה בְּקֶרֶן מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית כְּמִשְׁפָּטָהּ, אִם הִיא כֹּהֶנֶת, וְאֵינָהּ קוֹמֶצֶת וְלֹא מַקְטֶרֶת, וְאֵינָהּ מוֹלֶקֶת עוֹף, וְאֵינָהּ מְקַבֶּלֶת דָּם בַּמִּזְרָק, וְאֵינָהּ מַזָּה דָּם:

חוּץ מִסּוֹטָה וּנְזִירָה שֶׁהֵן מְנִיפוֹת. מִנְחָתָן בְּעַצְמָן, שֶׁמִּנְחָתָן טְעוּנָה תְּנוּפָה בַּבְּעָלִים:

משנה ט

כָּל מִצְוָה שֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בָּאָרֶץ. כָּל מִצְוָה שֶׁהִיא חוֹבַת הַגּוּף מִקְרֵי אֵינָהּ תְּלוּיָה בָּאָרֶץ. וְשֶׁהִיא חוֹבַת קַרְקַע מִקְרֵי תְּלוּיָה בָּאָרֶץ:

חוּץ מִן הָעֲרֵלָה. שֶׁנּוֹהֶגֶת בְּחוּצָה לָאָרֶץ הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם בְּחוּצָה לָאָרֶץ מִדְּרַבָּנָן. וְכִלְאֵי זְרָעִים מֻתָּרִין לְזָרְעָם בְּחוּצָה לָאָרֶץ:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אַף הֶחָדָשׁ. אָסוּר בְּחוּצָה לָאָרֶץ מִן הַתּוֹרָה, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חוֹבַת קַרְקַע. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג) בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם, בְּכָל מָקוֹם שֶׁאַתֶּם יוֹשְׁבִים. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

משנה י

כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת. יְתֵרָה עַל זְכֻיּוֹתָיו, כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ זְכֻיּוֹתָיו מְרֻבִּין מֵעֲוֹנוֹתָיו:

מְטִיבִין לוֹ וּמַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו. לְעוֹלָם הַבָּא:

וְנוֹחֵל אֶת הָאָרֶץ. אֶרֶץ הַחַיִּים:

וְכָל שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת. שֶׁהִיוּ עֲוֹנוֹתָיו מְרֻבִּין מִזְּכֻיּוֹתָיו, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת שֶׁיִּהְיֶה מֻחֱצָה זַכַּאי וּמֻחֱצָה חַיָּב, אֶלָּא נִשְׁאֲרוּ עֲוֹנוֹתָיו מְרֻבִּין:

וְלֹא בְדֶרֶךְ אֶרֶץ. שֶׁאֵין מַשָּׂאוֹ וּמַתָּנוֹ בְּנַחַת עִם הַבְּרִיּוֹת:

אֵינוֹ מִן הַיִּשּׁוּב. אֵינוֹ מוֹעִיל לְיִשּׁוּבוֹ שֶׁל עוֹלָם. וַהֲוֵי מוֹשָׁבוֹ מוֹשַׁב לֵצִים, וּפָסוּל לְעֵדוּת:

פרק ב

משנה א

הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ בּוֹ וּבְשָׁלוּחוֹ. בּוֹ תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ בְּשָׁלוּחוֹ, שֶׁמִּצְוָה בּוֹ יוֹתֵר מִבִּשְׁלוּחוֹ, דִּכְתִיב עָסִיק גּוּפוֹ בַּמִּצְוָה מְקַבֵּל שָׂכָר טְפֵי. וְיִלְפִּינַן שְׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ מִקְּרָא, דִּכְתִיב (שמות יב) וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קְהַל עֲדַת יִשְׂרָאֵל, וְכִי כָּל יִשְׂרָאֵל שׁוֹחֲטִין, אֶלָּא מִכָּאן שֶׁשְּׁלוּחוֹ שֶׁל אָדָם כְּמוֹתוֹ:

הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ כְּשֶׁהִיא נַעֲרָה. וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהִיא קְטַנָּה. וְהַאי דְּנָקֵט נַעֲרָה, אוֹרַח אַרְעָא אַשְׁמוֹעִינַן, שֶׁאָסוּר לְאָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ כְּשֶׁהִיא קְטַנָּה עַד שֶׁתַּגְדִּיל וְתֹאמַר בְּפָלוֹנִי אֲנִי רוֹצָה:

וְאִם לְאוֹ אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. דְּכֵיוָן דְּאָמַר הִתְקַדְּשִׁי הִתְקַדְּשִׁי, כָּל חַד הֲוֵי קִדּוּשִׁין בְּאַפֵּי נַפְשַׁיְיהוּ:

עַד שֶׁיְּהֵא בְאַחַת מֵהֶן שָׁוֶה פְּרוּטָה. הַאי אַחַת מֵהֶן לֹא מִתּוֹקְמָא אֶלָּא בַּאֲחָרוֹנָה שֶׁבָּהֶן, דְּכִי אָמַר לָהּ הִתְקַדְּשִׁי לִי בְּזוֹ וּבְזוֹ וּבָזוֹ וְהָיְתָה אוֹכֶלֶת אַחַת אַחַת, כָּל אוֹתָן שֶׁאָכְלָה הֲוּוּ מִלְוָה גַּבָּהּ, וְכִי מָטְיָא אַחֲרוֹנָה שֶׁבָּהּ נִגְמָרִין הַקִּדּוּשִׁין, אִי אִית בָּהּ שָׁוֶה פְּרוּטָה הֲוֵי לֵיהּ מְקֻדֶּשׁ

בְּמִלְוֶה וּפְרוֹטָה, וְקָיְמָא לָן הַמְקַדֵּשׁ בְּמִלְוֶה וּפְרוֹטָה דַּעְתָּהּ אַפְּרוֹטָה וּמְקֻדֶּשֶׁת. אֲבָל אִי לֵית בָּאַחֲרוֹנָה שָׁוֶה פְּרוֹטָה, אַף עַל גַּב דְּאִיכָּא בְּקַמָּאֵי שָׁוֶה פְּרוֹטָה, כִּי מָטֵי גְּמַר קִדּוּשִׁין הֲוֵי לֵיהּ מְקֻדָּשׁ בְּמִלְוֶה, וְהַמְקַדֵּשׁ בְּמִלְוֶה אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת:

משנה ב

שֶׁל זָהָב וְנִמְצָא שֶׁל כֶּסֶף כּוּ'. דְּאִיכָּא דְּנִיחָא לָהּ בָּהָא וְאִיכָּא דְּנִיחָא לָהּ בָּהָא:

רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם הִטְעָהּ לְשֶׁבַח הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת. לֹא פְּלִיג רַבִּי שִׁמְעוֹן אֶלָּא עַל שֶׁבַח דְּמָמוֹן, דְּמִסְתָּמָא נִיחָא לָהּ בְּאוֹתוֹ שֶׁבַח. אֲבָל עַל שֶׁבַח דְּיוֹחֲסִין, כְּגוֹן לֵוִי וְנִמְצָא כֹּהֵן, מוֹדֶה רַבִּי שִׁמְעוֹן דַּאֲפִלּוּ הִטְעָתוּ אוֹ הִטְעָה הוּא אוֹתָהּ לְשֶׁבַח אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת, דְּלֹא נִיחָא לָהּ בִּשְׁבָחוֹ מִפְּנֵי שֶׁמִּתְגָּאָה עָלֶיהָ. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן:

משנה ג

שִׁפְחָה גּוֹדֶלֶת. קוֹלַעַת שְׂעַר הַנָּשִׁים. פֵּרוּשׁ אַחֵר, דַּבָּרָנִית וּבַעֲלַת לָשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל לה) וַתַּגְדִּילוּ עָלַי בְּפִיכֶם:

אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרָה בְּלִבִּי הָיָה לְהִתְקַדֵּשׁ כּוּ'. דִּדְבָרִים שֶׁבַּלֵּב אֵינָם דְּבָרִים:

משנה ד

וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ בְּמָקוֹם אַחֵר כּוּ'. דְּמַרְאֶה מָקוֹם הוּא לוֹ. וְאֵין זֶה תְּנַאי:

משנה ה

תֵּצֵא שֶׁלֹּא בִכְתֻבָּה. דְּאָמַר אִי אֶפְשִׁי בְּאִשָּׁה נַדְרָנִית. אֲבָל גִּטָּא בָּעְיָא מִסָּפֵק, כֵּיוָן דְּלֹא פֵּרֵשׁ, דִּלְמָא דַּעְתֵּיהּ נַמִּי אַנַּדְרָנִית:

הַפּוֹסְלִים בַּכֹּהֲנִים. מְפֹרָשׁ בִּכְתֻבּוֹת [דַּף עה]:

משנה ו

סִבְלוֹנוֹת. דּוֹרוֹנוֹת שֶׁדֶּרֶךְ חָתָן לִשְׁלֹחַ לַאֲרוּסָתוֹ:

אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. וְלֹא אָמְרִינַן יוֹדֵעַ הָיָה שֶׁאֵין קִדּוּשָׁיו קִדּוּשִׁין וְגָמַר וְשָׁלַח סִבְלוֹנוֹת לְשֵׁם קִדּוּשִׁין, אֶלָּא אָמְרִינַן מֵחֲמַת קִדּוּשִׁין הָרִאשׁוֹנִים שָׁלַח:

וְכֵן קָטָן שֶׁקִּדֵּשׁ. וְשָׁלַח סִבְלוֹנוֹת מִשֶּׁהִגְדִּיל:

משנה ז

אֵינָן מְקֻדָּשׁוֹת. דְּאָמַר קְרָא (ויקרא יח) וְאִשָּׁה אֶל אֲחֹתָהּ לֹא תִקַּח לִצְרֹר, בְּשָׁעָה שֶׁנַּעֲשׂוּ צָרוֹת זוֹ לְזוֹ אֵין לְךָ לִקּוּחִין אֲפִלּוּ בְּאַחַת מֵהֶן. וְהוּא הַדִּין לְכָל שְׁאָר עֲרָיוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כָּרֵת, שֶׁאֵין קִדּוּשִׁין תּוֹפְסִין בָּהֶם:

וְשֶׁלָּהֶן הָיְתָה. שְׁמְעִינַן מֵהָא מַתְנִיתִין דְּהַמְקַדֵּשׁ בְּגָנֵב וַאֲפִלּוּ בְּגָזֵל דִּידָהּ אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת, וְלֹא אָמְרִינַן מִדְּקַבִּילְתֵּיהּ אַחֵילְתֵּיהּ. מִדְּקָתָנֵי וְשֶׁלָּהֶן הָיְתָה וְשֶׁל שְׁבִיעִית הָיְתָה, מִשּׁוּם דְּשֶׁל

שְׁבִיעִית הָיְתָה שֶׁהַפֵּרוֹת הֶפְקֵר מִשּׁוּם הָכִי הַנָּשִׁים מְקֻדָּשׁוֹת, אֶלָּא שֶׁאֵין אֲחָיוֹת מְקֻדָּשׁוֹת, אֲבָל אִם לֹא הָיְתָה שְׁבִיעִית, הוֹאִיל וְשֶׁלָּהֶן הָיְתָה לֹא הָיוּ קְדוּשִׁין תּוֹפְסִים בְּאַחַת מֵהֶן. וְדַוְקָא בְּגֶזֶל שֶׁלְּפָנֵי יֵאוּשׁ בְּעָלִים אָמְרִינַן דְּלֹא הֲוֵי קְדוּשִׁין, אֲבָל הַמְקֻדָּשׁ בְּגֶזֶל שֶׁלְּאַחַר יֵאוּשׁ, קְדוּשָׁיו קִדּוּשִׁין. וְשָׁמְעִינַן נַמִּי שֶׁהַמְקֻדָּשׁ בְּפֵרוֹת שְׁבִיעִית מְקֻדֶּשֶׁת, וְלֹא אָמְרִינַן אֵינָן מָמוֹנוֹ לְזְכוֹת בָּהֶן, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁזָּכָה בָּהֶן מָמוֹנוֹ הֵם לְכָל דָּבָר. וְשָׁמְעִינַן נַמִּי שֶׁאִשָּׁה נַעֲשֵׂית שְׁלִיחַ לַחֲבֶרְתָּהּ, וַאֲפִלּוּ בִּמְקוֹם שֶׁנַּעֲשֵׂית לָהּ צָרָה. וְאַף עַל גַּב דִּבְכָל עֲדוּת שֶׁהָאִשָּׁה כְּשֵׁרָה לָהּ אֵין הַצָּרָה כְּשֵׁרָה לָהּ, שְׁלִיחוּתָא מִיהָא כֵּיוָן דְּעָבְדָא עָבְדָא, דְּהָא הָכָא בְּקִדּוּשִׁין הַלָּלוּ הֵן נַעֲשׂוֹת צָרוֹת עַל יְדֵי זוֹ שֶׁקִּבְּלָתָהּ, וְקָתָנֵי אֵין הָאֲחָיוֹת מְקֻדָּשׁוֹת, הָא נָכְרִיּוֹת מְקֻדָּשׁוֹת. וּמַתְנִיתִין מִתָּרְצָא בַּגְּמָרָא אַלִּיבָּא דְּהִלְכְתָא הָכִי, הַמְקֻדָּשׁ אִשָּׁה וּבִתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וַאֲחוֹתָהּ, שְׁתֵּיהֶן כְּאַחַת אֵינָן מְקֻדָּשׁוֹת, הָא אַחַת מֵאִשָּׁה וּבִתָּהּ, אַחַת מֵאִשָּׁה וַאֲחוֹתָהּ, כְּגוֹן שֶׁאָמַר לִשְׁתֵּיהֶן אַחַת מִכֶּם מְקֻדֶּשֶׁת לִי וְלֹא פֵּרֵשׁ לְאֵיזוֹ מֵהֶן מְקֻדֶּשׁ, וְקִבְּלָה אַחַת מֵהֶן הַקִּדּוּשִׁין עַל יְדֵי חֲבֶרְתָּהּ, אוֹ שְׁתֵּיהֶן קִבְּלוּ קִדּוּשִׁין כְּאַחַת, מְקֻדָּשׁוֹת, וּשְׁתֵּיהֶן צְרִיכוֹת גֵּט. וְאִם אָמַר הֲרֵאוּיָה מִכֶּם לְבִיאָה מְקֻדֶּשֶׁת לִי, אֵינָן מְקֻדָּשׁוֹת, דְּכָל אַחַת מֵהֶן אֵיכָא לְסַפּוּקֵהּ בַּאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וְאֵין שׁוּם אַחַת מֵהֶן רְאוּיָה לְבִיאָה. וּמַעֲשֶׂה נַמִּי בְּחָמֵשׁ נָשִׁים וּבָהֶן שְׁתֵּי אֲחָיוֹת וְלִקֵּט אֶחָד כַּלְכָּלָה שֶׁל תְּאֵנִים וְאָמַר הָרְאוּיָה מִכֶּם לְבִיאָה תִּתְקַדֵּשׁ לִי, וְאָמְרוּ חֲכָמִים אֵין אֲחָיוֹת מִתְקַדְּשׁוֹת, הָא נָכְרִיּוֹת שֶׁהָיוּ רְאוּיוֹת לְבִיאָה, מִתְקַדְּשׁוֹת. אֲבָל אִם אָמַר כֻּלְּכֶם מִתְקַדְּשׁוֹת לִי, לֹא הָיְתָה שׁוּם אַחַת מֵהֶן מְקֻדֶּשֶׁת, דְּכִי הֵיכִי דְּאֵין אֲחָיוֹת מְקֻדָּשׁוֹת כָּךְ אֵין הָאֲחֵרוֹת מְקֻדָּשׁוֹת הֵיכָא דְּאָמַר כֻּלְּכֶם:

משנה ח

הַמְקַדֵּשׁ בְּחֶלְקוֹ. שֶׁחָלַק עִם אֶחָיו הַכֹּהֲנִים:

אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. דְּכֹהֲנִים מִשֻּׁלְחָן גְּבוֹהַּ קָא זָכוּ, וְאָמַר קְרָא (במדבר יח) זֶה יִהְיֶה לְךָ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים מִן הָאֵשׁ, מָה אֵשׁ אֵין אַתָּה מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אֶלָּא לַאֲכִילָה, כָּךְ מַתָּנוֹת הַלָּלוּ לֹא תִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן אֶלָּא לַאֲכִילָה, וּבְמַעֲשֵׂר כְּתִיב לַהּ' הוּא, בַּהֲוָיָתוֹ יִהְיֶה:

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מַזִּיד קִדֵּשׁ. בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי. הוֹאִיל וְיוֹצֵא לְחֻלִּין עַל יְדֵי פְּדְיוֹן, וַהֲרֵי הוֹצִיאוֹ לְחֻלִּין עַל יְדֵי קִדּוּשִׁין הַלָּלוּ. וְרַבִּי מֵאִיר סָבַר לֵית דָּרְךְּ חִלּוּל בְּכָךְ:

וּבְהֶקְדֵּשׁ. שֶׁל בֶּדֶק הַבַּיִת:

מַזִּיד קִדֵּשׁ. שֶׁכֵּיוָן שֶׁיָּדַע שֶׁהוּא הֶקְדֵּשׁ וְהוֹצִיאוֹ לְחֻלִּין בְּכַוָּנָה, נִתְחַלְּלָה קְדֻשָּׁתוֹ:

וּבְשׁוֹגֵג. דְּלֹא יָדַע שֶׁהוּא הֶקְדֵּשׁ וְלֹא נִיחָא לֵיהּ דְּלִתְחַלֵּל הֶקְדֵּשׁ עַל יְדֵיהּ, לֹא נִתְחַלְּלָה קְדֻשָּׁתוֹ, וְאֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר אִפְּכָא. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי מֵאִיר בְּמַעֲשֵׂר, וּכְרַבִּי יְהוּדָה בְּהֶקְדֵּשׁ:

משנה ט

הַמְקַדֵּשׁ בְּעֶרְלָה וְכוּ' אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. דְּכֻלְּהוּ אִסּוּרֵי הֲנָאָה נִינְהוּ. עֶרְלָה, דִּכְתִיב לֹא יֵאָכֵל, אֶחָד אִסּוּר אֲכִילָה וְאֶחָד אִסּוּר הֲנָאָה בְּמַשְׁמָע:

וּבְכִלְאֵי הַכֶּרֶם. דִּכְתִיב (דברים כב) פֶּן תִּקְדַּשׁ, פֶּן תּוּקַד אֵשׁ:

וּבְשׁוֹר הַנִּסְקָל. דִּכְתִיב בֵּיהּ (שמות כא) וְלֹא יֵאָכֵל אֶת בְּשָׂרוֹ:

וּבְעֶגְלָה עֲרוּפָּה. דִּכְתִיב בָּהּ כַּפָּרָה כְּקָדָשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כא) וְנִכַּפֵּר לָהֶם הַדָּם:

בְּצִפָּרֵי מְצֹרָע. דְּתַנְיָא, נֶאֱמַר מַכְשִׁיר וּמְכַפֵּר בִּפְנִים, אֲשָׁמוֹ שֶׁל מְצֹרָע שֶׁהוּא מַכְשִׁיר אוֹתוֹ לֶאֱכֹל בְּקָדָשִׁים, וְחַטָּאתוֹ שֶׁמְּכַפֵּר, וּשְׁנֵיהֶם נַעֲשִׂים בִּפְנִים. וְנֶאֱמַר מַכְשִׁיר וּמְכַפֵּר בַּחוּץ, מַכְשִׁיר, צִפֳּרֵי מְצֹרָע שֶׁמַּכְשִׁירִין הַמְצֹרָע לָבֹא אֶל תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה, וּמְכַפֵּר, עֶגְלָה עֲרוּפָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וְנִכַּפֵּר לָהֶם הַדָּם, וּשְׁנֵיהֶם נַעֲשִׂים חוּץ לָעֲזָרָה. מַה מַּכְשִׁיר וּמְכַפֵּר הָאָמוּר בִּפְנִים, שֶׁהֵם אֲשָׁמוֹ וְחַטָּאתוֹ שֶׁל מְצֹרָע, עָשָׂה בּוֹ מַכְשִׁיר כְּמַכַּפֵּר, דְּתַרְוַיְהוּ קָדָשִׁים נִינְהוּ וַאֲסוּרִים בַּהֲנָאָה, אַף מַכְשִׁיר וּמְכַפֵּר הָאָמוּרִים בַּחוּץ, שֶׁהֵם צִפֳּרֵי מְצֹרָע וְעֶגְלָה עֲרוּפָּה, עֲשָׂה בּוֹ מַכְשִׁיר כְּמַכַּפֵּר לִהְיוֹת אֲסוּרִים בַּהֲנָאָה. וּמֵאֵימָתַי אֲסוּרִין צִפֳּרֵי מְצֹרָע בַּהֲנָאָה, מִשָּׁעַת שְׁחִיטָה. וְהַצְּפוֹר הַשְּׁחוּטָה בִּלְבַד הִיא שֶׁאֲסוּרָה בַּהֲנָאָה. וְעֶגְלָה עֲרוּפָּה, יְרִידָתָהּ אֶל נַחַל אֵיתָן אוֹסָרְתָּהּ:

וּבְשׁוֹעֵר הַנָּזִיר. דְּאָמַר קְרָא (במדבר ו) קֹדֶשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ, גְּדוּלוֹ פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ יִהְיֶה קָדוֹשׁ:

וּפִשְׁתָּן חֲמוֹר. נֶאֱמַר בּוֹ (שמות יג) וַעֲרַפְתּוֹ, וְנֶאֱמַר בְּעֶגְלָה עֲרוּפָּה וְעָרְפוּ, מָה עֶגְלָה עֲרוּפָּה אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה, אַף פִּשְׁתָּן חֲמוֹר אָסוּר בַּהֲנָאָה. וְאֵינוֹ אָסוּר בַּהֲנָאָה אֶלָּא אַחַר עֲרִיפָה:

וּבָשָׂר בְּחָלָב. נֶאֱמַר שָׁלֹשׁ פְּעָמִים לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ, אֶחָד לְאִסּוּר אֲכִילָה, וְאֶחָד לְאִסּוּר הֲנָאָה, וְאֶחָד לְאִסּוּר בִּשּׁוּל:

וּבְחֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה. דִּכְתִיב (דברים יב) כִּי יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם וְזָבַחְתָּ, בְּרִחוּק מָקוֹם אַתָּה זוֹבֵחַ וְאִי אַתָּה זוֹבֵחַ בְּקֵרוּב מָקוֹם. יָכוֹל לֹא יֹאכְלֻנּוּ אֶבָל יַשְׁלִיכֻנּוּ לַכְּלָבִים, תַּלְמוּד לוֹמַר (שמות כב) לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ, אוֹתוֹ אַתָּה מַשְׁלִיךְ לַכֶּלֶב וְאִי אַתָּה מַשְׁלִיךְ לַכֶּלֶב חֻלִּין שֶׁנִּשְׁחֲטוּ בָעֲזָרָה:

מִכְרָן וְקִדַּשׁ בִּדְמֵיהֶן מְקֻדֶּשֶׁת. שֶׁאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁתּוֹפֵס אֶת דָּמָיו לִהְיוֹת כָּמוֹהוּ אֶלָּא עֲבוֹדָה זָרָה וּשְׁבִיעִית. עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ז) וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ, כָּל מַה שֶּׁאַתָּה מְהַוֶּה מִמֶּנּוּ הֲרֵי הוּא כָּמוֹהוּ. וּשְׁבִיעִית, שֶׁנֶּאֱמַר קֹדֶשׁ הִיא, תּוֹפֶסֶת דָּמֶיהָ כְּהֶקְדֵּשׁ. וְהָווּ עֲבוֹדָה זָרָה וּשְׁבִיעִית שְׁנֵי כְתוּבִים הַבָּאִים כְּאֶחָד, וְכָל שְׁנֵי כְתוּבִים הַבָּאִין כְּאֶחָד אֵין מְלַמְּדִין:

משנה י

הַמְקַדֵּשׁ בִּתְרוּמוֹת. תְּרוּמָה גְּדוֹלָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר:

וּבְמַעֲשְׂרוֹת. מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן וּמַעֲשֵׂר עָנִי:

וּמַתָּנוֹת. הַזְּרוֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה:

וּבְמֵי חַטָּאת. וּבְמֵי אֵפֶר חַטָּאת. וּרְאוּיִים לְמָכְרָם לַטְּמֵאִים לְקַח מֵהֶם שְׂכַר הֲבָאָה וּשְׂכַר מִלּוּי הַמַּיִם. אֲבָל שְׂכַר הַזָּאָה וּשְׂכַר קִדּוּשׁ, וְהוּא נְתִינַת הָאֵפֶר בַּמַּיִם, אָסוּר:

וַאֲפִלּוּ יִשְׂרְאֵל. הָכִי קָאָמַר, וַאֲפִלּוּ יִשְׂרְאֵל שֶׁנִּפְּלוּ לוֹ תְּרוּמוֹת וּמַתָּנוֹת מִבֵּית אָבִי אִמּוֹ כֹּהֵן, שֶׁזָּכָה בָּהֶם וְיָכוֹל לְמָכְרָם לַכֹּהֲנִים, אִם קִדֵּשׁ בָּהֶם אֶת הָאִשָּׁה, מְקֻדֶּשֶׁת. וַאֲפִלּוּ לֹא נָפְלוּ לוֹ תְּרוּמוֹת אֶלָּא טְבָלִים שֶׁעֲדַיִן לֹא הוּרְמוּ, הוֹאִיל וּמוֹרִישׁוֹ כֹּהֵן הָיָה עוֹמֵד לַהֲרִימָם וְהַתְּרוּמוֹת שֶׁלּוֹ, וְזֶה הַיִּשְׂרְאֵל שֶׁיָּרַשׁ אוֹתָם נַמִּי יַפְרִישׁ מֵהֶם הַתְּרוּמָה וְהִיא שֶׁלּוֹ, וְיָכוֹל לְמָכְרָהּ לַכֹּהֲנִים, דְּמַתָּנוֹת שֶׁלֹּא הוּרְמוּ כְּמִי שֶׁהוּרְמוּ דָּמוּ:

פרק ג

משנה א

הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ צֵא וְקַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית וְהָלַךְ וְקִדְּשָׁהּ לְעַצְמוֹ. אָמְרִינַן בַּגְּמָרָא מַאי וְהָלַךְ, שֶׁהָלַךְ בְּרַמָּאוּת. וּלְהָכִי תְּנַן הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ וְלֹא תְּנַן הָאוֹמֵר לִשְׁלוּחוֹ, לְאַשְׁמוֹעִינַן דְּאַף עַל גַּב דְּלֹא עָשָׂאוֹ שְׁלִיחַ מִתְּחִלָּה לְכָךְ, אֶלָּא שֶׁאָמַר לוֹ קַדֵּשׁ לִי אִשָּׁה פְּלוֹנִית, אִם קִדְּשָׁהּ לְעַצְמוֹ קָרִינַן בֵּיהּ שֶׁהָלַךְ בְּרַמָּאוּת וְרַמַּאי הֲוֵי:

וּבָא אַחֵר וְקִדְּשָׁהּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם מְקֻדֶּשֶׁת לַשֵּׁנִי. וְיָכוֹל לְכָנְסָהּ אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ אֵלּוּ הַשְּׁלֹשִׁים יוֹם:

בַּת כֹּהֵן לְיִשְׂרְאֵל. אִם בַּת כֹּהֵן הִיא זֹאת שֶׁנִּתְקַדְּשָׁה לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, כָּל אוֹתָן שְׁלֹשִׁים יוֹם תֹּאכַל בִּתְרוּמָה, שֶׁלֹּא נִפְסְלָה מִלֶּאֱכֹל בִּתְרוּמַת בֵּית אָבִיהָ. וְאִם בַּת יִשְׂרְאֵל לְכֹהֵן הִיא, לֹא תֹּאכַל בִּתְרוּמָה, שֶׁעֲדַיִן אֵינָהּ אֵשֶׁת כֹּהֵן:

מְקֻדֶּשֶׁת. וּצְרִיכָה גֵּט מִתַּרְוַיְהוּ:

משנה ב

הֲרֵי אַתְּ מְקֻדֶּשֶׁת לִי. בִּפְרוּטָה זוֹ עַל מְנָת שֶׁאָתֵּן לָךְ מָאתַיִם זוּז:

וְיִתֵּן. וּמִשֶּׁיִּתֵּן נִתְקַדְּשָׁה לְמַפְרֵעַ, דְּכָל הָאוֹמֵר עַל מְנָת כְּאוֹמֵר מֵעַכְשָׁיו דָּמֵי:

הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת וְיֵשׁ לוֹ. אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ. וְאִם לֹא נוֹדַע שֶׁיֵּשׁ לוֹ, הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת מִסָּפֵק, שֶׁמָּא יֵשׁ לוֹ וּמִתְכַּוֵּן לְקַלְקְלָהּ:

וְאִם הָרְאָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן. שֶׁהָיָה שֻׁלְחָנִי וְהֶרְאָהּ עַל הַשֻּׁלְחָן מָעוֹת שֶׁאֵינָן שֶׁלּוֹ, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת:

משנה ג

בֵּית כּוֹר. מָקוֹם הָרְאוּי לְזֹרַע כּוֹר, שֶׁהוּא שְׁלֹשִׁים סְאִין:

וְיֵשׁ לוֹ. אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁיֵּשׁ לוֹ, מְקֻדֶּשֶׁת וַדַּאי. וְאִם אֵין יָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ לוֹ, מְקֻדֶּשֶׁת מִסָּפֵק, וְלֹא אָמְרִינַן זוּזֵי דַּעֲבִידִי אֲנָשֵׁי דְּמַצְנְעִי חֵיישִׁינַן דִּלְמָא אִית לֵיהּ וּמִתְבַּיֵּן לְקַלְקְלָה, אֲבָל אַרְעָא לֹא חָיְישִׁינַן דִּלְמָא אִית לֵיהּ, דְּאִם אִיתָא דְּאִית לֵיהּ אַרְעָא, קָלָא אִית לֵיהּ:

וְאִם הָרָאָה בַּבְּקָעָה. שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּנָחֵת בָּהּ לַחֲכִירוּת אוֹ לְקַבְּלָנוּת, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת:

משנה ד

כָּל תְּנַאי. שֶׁאֵינוֹ כָּפוּל וְכוּ': **אֵינוֹ תְּנַאי**. וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמוּ הַדְּבָרִים:

אִם יַעַבְרוּ וְאִם לֹא יַעַבְרוּ. וְאִי לֹא כָּפַל הַדְּבָרִים הָיְתָה מַתְּנָתוֹ קַיֶּמֶת וְהָיוּ נוֹחָלִים אֶת אֶרֶץ הַגִּלְעָד אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הָיוּ עוֹבְרִים. וְאַף עַל גַּב דְּאָמַר אִם יַעַבְרוּ אִתְּכֶם, לִית לָן מִכְּלָל הֵן אַתָּה שׁוֹמֵעַ לָאו. וְשָׁמְעִינַן מִנָּהּ נַמִּי, דְּבָעִינַן תְּנַאי קוֹדֶם לְמַעֲשֶׂה, מִדְּלֹא אָמַר תְּנוּ לָהֶם אִם יַעַבְרוּ, מַשְׁמַע דְּאִי הֲוָה אָמַר הָכִי, לֹא אָתֵי תְּנָאָה וּמְבַטֵּל מַעֲשֶׂה דְּמַתָּנָה דְּקַדְּמֵיהּ. וּשְׁמַע מִנָּהּ נַמִּי דְּבָעִינַן הֵן קוֹדֶם לְלָאו, דְּלֹא אָמַר תְּחִלָּה אִם לֹא יַעַבְרוּ אַל תִּתְּנוּ וְאִם יַעַבְרוּ וּנְתַתֶּם:

רַבִּי חֲנִינָא כּוֹ'. אַתְּנַאי כָּפוּל פָּלֵיג, דְּאֵין צָרִיךְ לְכָפוּל, דְּמִכְּלָל הֵן נִשְׁמַע לָאו. וְזֶה שֶׁכָּפַל לוֹ מֹשֶׁה, צֹרֶךְ הָיָה הַדָּבָר. וּלְעִנְיַן פְּסַק הֲלָכָה, אִם אָמַר עַל מָנָת, אֵין צָרִיךְ תְּנַאי כָּפוּל וְלֹא הֵן קוֹדֶם לְלָאו וְלֹא תְנַאי קוֹדֶם לְמַעֲשֶׂה, אֶלָּא הַתְּנַאי קַיָּם. וְאִם לֹא אָמַר עַל מָנָת, צָרִיךְ כָּל הָנֵי דְּאָמְרִינַן. וְאִם לָאו, הַתְּנַאי בָּטֵל וְהַמַּעֲשֶׂה קַיָּם. וְלֹא שְׁנָא בִּתְנַאי שֶׁבִּדְינֵי מָמוֹנוֹת, וְלֹא שְׁנָא בִּתְנַאי שֶׁבְּגִטִּין וְקִדּוּשִׁין, הַכֹּל שָׁוֶה לְדָבָר זֶה:

משנה ה

וְהַכֹּר עֲבָרָהּ, דְּבָרָיו קַיָּמִין. כְּתַב הָרַמְבַּ"ם דְּאֵין לוֹ לָבֹא עָלֶיהָ עַד שֶׁיְּקַדְּשֶׁנָּה קִדּוּשִׁין שְׁנִיִּים, שֶׁאֵין אָדָם מַקְנֶה דָּבָר שֶׁלֹּא בָּא לָעוֹלָם. וְלֹא אָמְרוּ דְּבָרָיו קַיָּמִים אֶלָּא לְהַחְמִיר עָלֶיהָ שֶׁאֲסוּרָה לְנָשֵׂא לַאֲחֵרִים:

משנה ו

וְאֲעֶשֶׂה עִמְּךְ כְּפוֹעֵל. בְּפָעֳלַת יוֹם אֶחָד. וְלָאו דְּמִקַּדֵּשׁ לָהּ בִּשְׂכַר פְּעֻלָּה, דְּכֵיוָן דְּקָיְמָא לָן יֶשְׁנָהּ לִשְׂכִירוּת מִתְּחִלָּה וְעַד סוֹף, נִמְצָא כְּשֶׁגָּמַר פְּעֻלָּתוֹ הֲוֵי שְׂכִירוּתוֹ מְלֵוֶה אֶצְלָהּ, וְהַמְקַדֵּשׁ בְּמִלְוֶה אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. אֶלָּא דְּמִקַּדֵּשׁ לָהּ הַשְׁתָּא בִּפְרוּטָה עַל מְנָת שֶׁיַּעֲשֶׂה אַחַר כָּךְ עִמָּהּ כְּפוֹעֵל:

עַל מָנַת שֶׁיִּרְצֶה אַבָּא. בַּגְּמָרָא מְפָרֵשׁ שֶׁלֹּא יִמְחֶה אַבָּא, וּכְשֶׁקִּבֵּץ זְמַן לִמְחָאָתוֹ, כְּגוֹן שֶׁאָמַר שֶׁלֹּא יִמְחֶה אַבָּא כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם. הִלְכָךְ רָצָה הָאָב, שֶׁעָבְרוּ שְׁלֹשִׁים יוֹם וְלֹא מִחָה, הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת. לֹא רָצָה, שֶׁמִּחָה בְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים, אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת:

מֵת הָאָב. תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים, הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת, דְּאָמְרִינַן מַאן מַחֵי:

מֵת הַבֵּן. בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים, מְלַמְּדִים אֶת הָאָב שֶׁיִּמְחֶה, כְּדֵי שֶׁלֹּא תְהֵא זְקוּקָה לְיָבָם:

משנה ז

אֲנִי קִדַּשְׁתִּיהָ נֶאֱמָן. לְכָנְסָהּ. דִּלְאו חֲצִיף לְמֵימַר קַמֵּיהּ דְּאָב שֶׁקִּבֵּל הַקִּדּוּשִׁין, אֲנִי הוּא, אִם לֹא הָיָה אֱמֶת, דְּמִירְתַת דִּלְמָא מַכְחִישׁ לֵיהּ:

משנה ח

וְגֵרַשְׁתִּיהָ. קִבַּלְתִּי אֶת גִּטָּהּ:

וַהֲרֵי הִיא קְטַנָּה. עַכְשָׁיו כְּשֶׁאָמַר עָלֶיהָ כָּךְ:

נֶאֱמָן. לְפָסְלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה. שֶׁהָאָב נֶאֱמָן עַל בִּתּוֹ כָּל זְמַן שֶׁהִיא קְטַנָּה, דִּכְתִיב (דברים כב) אֶת בִּתִּי נָתַתִּי לָאִישׁ הַזֶּה, כְּשֶׁאָמַר לָאִישׁ, אֲסָרָהּ עַל הַכֹּל, שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִים לְמִי, כְּשֶׁחָזַר וְאָמַר לָזֶה, הִתִּירָהּ לוֹ:

וַהֲרֵי הִיא גְּדוֹלָה. וְאִם לְאַחַר שֶׁגָּדְלָה אָמַר כָּךְ, וּבְקַטְנוּתָהּ לֹא אָמַר, אֵינוֹ נֶאֱמָן:

נִשְׂבֵּית וּפְדִיתִיהָ וְכוּ' אֵינוֹ נֶאֱמָן. לְפָסְלָהּ מִן הַכְּהֻנָּה. דִּבְנִשּׂוּאִין הֵימְנֵיהּ רַחֲמָנָא לְאָב. לִשְׁבוּיָה לֹא הֵימְנֵיהּ:

יֵשׁ לִי בָּנִים. וְאֵין אִשְׁתִּי זְקוּקָה לְיָבָם:

יֵשׁ לִי אַחִים. וְאִשְׁתִּי זְקוּקָה לְיָבָם. וְעַד עַכְשָׁיו הָיְתָה בְּחֶזְקַת שֶׁאֵינָהּ זְקוּקָה:

אֵין הַבּוֹגְרוֹת בִּכְלָל. לְפִי שֶׁאֵינָן בִּרְשׁוּת הָאָב לְקַדְּשָׁן. וְאַף עַל פִּי שֶׁעֲשָׂאתוּ הַבּוֹגֶרֶת שְׁלִיחַ לְקַבֵּל קִדּוּשֶׁיהָ, אָמְרִינַן לֹא שָׁבִיק אֱנָשׁ מְצָוָה דְּרַמְיָא עֲלֵיהּ וְעָבִיד מְצָוָה דְּלֹא רַמְיָא עֲלֵיהּ. אֲבָל הַקְּטַנוֹת וְהַנַּעֲרוֹת כֵּלָן צְרִיכוֹת גֵּט מִסָּפֵק, דִּלְאו יְדִעִינַן אֵיזוֹ מֵהֶן קִדֵּשׁ:

משנה ט

קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתִּי גְּדוֹלָה. אִיצְטְרִיךְ תַּנָּא לְאַשְׁמוֹעִינַן פְּלֻגְתָּא דְּרַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יוֹסֵי בְּקִדַּשְׁתִּי אֶת הַגְּדוֹלָה וּבְקִדַּשְׁתִּי אֶת הַקְּטַנָּה. דְּאִי אַשְׁמוֹעִינַן בְּקִדַּשְׁתִּי אֶת הַגְּדוֹלָה, הָוָה אָמִינָא, בְּהָא קָאָמַר רַבִּי מֵאִיר, דְּכִיוָן דְּאִיכָּא דְּזוּטְרָא מִנָּהּ, לְהַךְ "גְּדוֹלָה" קָרֵי לָהּ, דְּשָׁבָח הוּא לְאָדָם לְקָרוֹת בִּתּוֹ בְּלָשׁוֹן גְּדוֹלָה אַף עַל פִּי שֶׁהִיא קְטַנָּה, כְּשֶׁיֵּשׁ קְטַנָּה לְמַטָּה מִמֶּנָּה. אֲבָל קְטַנָּה אֵימָא מוֹדֵי לֵיהּ לְרַבִּי יוֹסֵי דְּכָל שֶׁהוּא יָכוֹל לִקְרוֹת אוֹתָהּ גְּדוֹלָה אֵין קוֹרֵא אוֹתָהּ קְטַנָּה. וְאִי אִתְּמַר בְּהָא, בְּהָא קָאָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אֲבָל בְּהַךְ אֵימָא מוֹדֵי לֵיהּ לְרַבִּי מֵאִיר, לְכָךְ הֻצְרְכוּ שְׁתֵּיהֶן. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי בִּשְׁתֵּיהֶן:

משנה י

הָאוֹמֵר לְאִשָּׁה קִדַּשְׁתִּיךְ וְכוּ'. אִיצְטְרִיךְ לְאַשְׁמוֹעִינַן בְּאוֹמֵר קִדַּשְׁתִּיךְ, וּבְאוֹמֶרֶת קִדַּשְׁתָּנִי. דְּאִי אַשְׁמוֹעִינַן בְּאוֹמֵר לְאִשָּׁה קִדַּשְׁתִּיךְ שֶׁהוּא אָסוּר בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ וְהִיא מֻתֶּרֶת בִּקְרוֹבָיו, הֲוָה אֲמִינָא דִּינָא הוּא דְּלֹא מְתַסְרָא אִיהִי בְּקָרוֹבָיו, דְּאִיהוּ שַׁקּוֹרֵי קָא מְשַׁקֵּר, דְּגַבְרָא לֹא אִכְפַּת לֵיהּ אִם אוֹסֵר עַצְמוֹ חִנָּם בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ, וּמְשַׁקֵּר וְאָמַר קִדַּשְׁתִּיךְ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא קִדְּשָׁהּ, אֲבָל אִיהִי כִּי אָמְרָה קִדַּשְׁתָּנִי, דְּאָסְרָה נַפְשָׁהּ אַכֹּלִי עָלְמָא עַד שֶׁיִּתֵּן לָהּ גֵּט, אִי לָאו דְּקִים לָהּ, לֹא הֲוָה אָמְרָה, וְנִתְסַר אִיהוּ עַל פִּיהָ בִּקְרוֹבוֹתֶיהָ, וַאֲפִלּוּ יְהַב לָהּ גֵּט. קָא מַשְׁמַע לָן:

קִדַּשְׁתִּיךְ וְהִיא אוֹמֶרֶת לֹא קִדַּשְׁתָּ אֶלָּא בְּתִּי וְכוּ'. מִשּׁוּם דַּהֲוָה סָלְקָא דַּעְתִּין לוֹמַר מֵאַחַר שֶׁהָאָב נֶאֱמָן עַל בִּתּוֹ מִן הַתּוֹרָה, תִּהְיֶה הָאֵם נֶאֱמֶנֶת עַל בִּתָּהּ מִדְּרַבָּנָן, קָא מַשְׁמַע לָן דְּאֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת:

משנה יא

קִדַּשְׁתִּי אֶת בִּתֵּךְ וְכוּ'. אַיְידֵי דְּתָנָא לְהָנֵי בָּבֵי דִּלְעֵיל, תָּנָא נַמִּי לְהָא, וְאַף עַל פִּי שֶׁהִיא מִשְׁנָה שֶׁאֵינָהּ צְרִיכָה. וּבְכָל הָנֵי דְּהִיא אוֹמֶרֶת קִדַּשְׁתָּנִי, מְבַקְּשִׁים מִמֶּנּוּ לִתֵּן גֵּט כְּדֵי לְהַתִּירָהּ. וְאִם מֵעַצְמוֹ נָתַן גֵּט, כּוֹפִין אוֹתוֹ לִתֵּן כְּתֻבָּה:

משנה יב

כָּל מָקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִדּוּשִׁין וְאֵין עֲבֵרָה. שֶׁקִּדּוּשִׁין תּוֹפְסִין בָּהּ וְאֵין עֲבֵרָה בְּנִשּׂוּאֶיהָ. וְהַאי כְּלָלָא לְאוֹ דַּוְקָא, שֶׁהֲרֵי גֵּר שֶׁנִּשָּׂא מַמְזֶרֶת יֵשׁ קִדּוּשִׁין וְאֵין עֲבֵרָה, דִּקְהַל גֵּרִים לֹא אִקְּרֵי קָהָל, וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין הַוָּלָד הוֹלֵךְ אַחַר הַזָּכָר, שֶׁהַוָּלָד מַמְזֵר, אֶחָד גֵּר שֶׁנִּשָּׂא מַמְזֶרֶת וְאֶחָד מַמְזֵר שֶׁנִּשָּׂא גִּיּוֹרֶת:

וְכָל מִי שֶׁאֵין לָהּ עָלָיו קִדּוּשִׁין וְכוּ' הַוָּלָד מַמְזֵר. בִּיבָמוֹת נָפְקָא לָן מִקְּרָא דִּכְתִיב (דברים כג) לֹא יָקַח אִישׁ אֶת אֵשֶׁת אָבִיו, וּסְמִיךְ לֵיהּ לֹא יָבֹא מַמְזֵר, וּמוֹקְמִינַן לַהּ בְּשׁוֹמֶרֶת יָבָם שֶׁל אָבִיו, שֶׁהִיא אֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו שֶׁהִיא עָלָיו בְּכָרֵת:

עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרָיוֹת. שֶׁל חַיָּבֵי כְרֵתוֹת:

וְלַד שִׁפְחָה וְנָכְרִית. דִּכְתִיב בְּשִׁפְחָה (שמות כא) הָאִשָּׁה וִילָדֶיהָ תִּהְיֶה לַאדֹנֶיהָ, וּבְנָכְרִית כְּתִיב (דברים ז) כִּי יָסִיר אֶת בִּנְךָ מֵאַחֲרַי, וְמִדְּלֹא כְתִיב כִּי תָסִיר, שְׁמַע מִנָּהּ הָכִי קָאָמַר, בִּתְּךָ לֹא תִתֵּן לִבְנוֹ, כִּי יָסִיר בִּתְּךָ בַּעַל אֶת בִּנְךָ אֲשֶׁר תֵּלֵד לוֹ בִּתְּךָ מֵאַחֲרַי, אֲבָל אַבִּתּוֹ לֹא תִקַּח לִבְנֶךָ לֹא מְהַדַּר, שֶׁאֵין הַבֵּן הַבָּא מִן הַנָּכְרִית קָרוּי בִּנְךָ אֶלָּא בְּנָהּ:

משנה יג

מַמְזֵר שֶׁנִּשָּׂא שִׁפְחָה. וַאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה יָכוֹל מַמְזֵר לִשָּׂא שִׁפְחָה כְּדֵי לְטַהֵר אֶת בָּנָיו. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי טַרְפוֹן. וּמוֹדֶה רַבִּי טַרְפוֹן שֶׁעֶבֶד שֶׁנִּשָּׂא מַמְזֶרֶת, הַוָּלָד מַמְזֵר, שֶׁעֶבֶד אֵין לוֹ יִחוּס:

פרק ד

משנה א

עֲשָׂרָה יוֹחֲסִין עָלוּ מִבָּבֶל. שֶׁהִפְרִישׁ עֶזְרָא כָּל הַפְּסוּלִים שֶׁהָיוּ בְּבָבֶל וְהוֹלִיכָן עִמּוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְעָרְבוּ עִם הַמְיֻחָסִין, מֵאַחַר שֶׁאֵין שָׁם בֵּית דִּין:

חֲלָלֵי. כֹּהֲנִים שֶׁנּוֹלְדוּ מִן הַפְּסוּלוֹת לַכְּהֻנָּה, כְּגוֹן אַלְמָנָה לְכֹהֵן גָּדוֹל, גְּרוּשָׁה חֲלָלָה זוֹנָה לְכֹהֵן הֶדְיוֹט:

חֲרוּרֵי. עֲבָדִים מְשֻׁחְרָרִים:

נְתִינֵי. גִּבְעוֹנִים שֶׁמָּלוּ בִּימֵי יְהוֹשֻׁעַ, וְנֶאֶסְרוּ לָבֹא בַקָּהָל:

שְׁתוּקֵי וַאֲסוּפֵי. מְפֻרָּשׁ לְהוּ וְאָזֵיל:

גֵּרֵי וַחֲרוּרֵי מַמְזֵרִין כּוּ' כֻּלָּם מֻתָּרִין לָבֹא זֶה בָּזֶה. דִּקְהַל גֵּרִים לֹא אִקְרֵי קָהָל, וְלֹא הֻזְהֲרוּ מַמְזֵרִים לָבֹא בִּקְהַל גֵּרִים. אֲבָל לְוַיֵּי וְיִשְׂרְאֵלֵי בְּמַמְזֵרֵי לֹא. וּשְׁתוּקֵי וַאֲסוּפֵי סָפֵק מַמְזֵרִים הֵם וּמֻתָּרִין לְהִתְעָרֵב בְּמַמְזֵר וַדַּאי, דְּאָמְרִינַן בְּקָהָל וַדַּאי הוּא דְּלֹא יָבֹא, הָא בְּקָהָל סָפֵק יָבֹא:

משנה ב

שְׁתוּקֵי. כֹּל שֶׁהוּא מַכִּיר אֶת אִמּוֹ. שֶׁקּוֹרֵא אַבָּא, וְאִמּוֹ מַשְׁתַּקְתּוֹ:

בְּדוּקֵי. שֶׁבּוֹדְקִין אֶת אִמּוֹ. אִם אָמְרָה לְכָשֵׁר נִבְעַלְתִּי, הַוָּלָד כָּשֵׁר. וַהֲלָכָה כְּאַבָּא שָׁאוּל:

משנה ג

כָּל הָאֲסוּרִים לָבֹא בַּקָּהָל. אַף עַל גַּב דִּתְנִינַן לַהּ בָּרִישָׁא מַמְזֵרֵי וּנְתִינֵי וְכוּ' מֻתָּרִים לָבֹא זֶה בָּזֶה, הָא קְמַשְׁמַע לָן כְּגוֹן גֵּר עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי עִם מַמְזֵר שְׁתוּקֵי וַאֲסוּפֵי:

רַבִּי יְהוּדָה אוֹסֵר. מְפֻרָּשׁ בַּגְּמָרָא דְּהָכִי קָאָמַר, אָפִלּוּ רַבִּי יְהוּדָה שֶׁאוֹסֵר גֵּר בְּמַמְזֶרֶת, הֵנִי מִלֵּי גֵּר שֶׁל שְׁאָר נָכְרִים שֶׁמֻּתָּר לָבֹא בַּקָּהָל הוּא דְּאָסוּר בְּמַמְזֶרֶת לְרַבִּי יְהוּדָה, דִּסְבִירָא לֵיהּ קְהַל גֵּרִים אִקְרֵי קָהָל, אֲבָל גֵּר עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי שֶׁאָסוּר לָבֹא בַּקָּהָל מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה שֶׁמֻּתָּר בְּמַמְזֶרֶת:

וַדַּאי בְּוַדַּאי מֻתָּר. כְּגוֹן מַמְזֵרֵי בִּנְתִינֵי:

וַדַּאי בִּסְפֵקָן. מַמְזֵרֵי וּנְתִינֵי בִּשְׁתוּקֵי וַאֲסוּפֵי:

סְפֵקָן בְּסָפֵקָן. שְׁתוּקִי בִּשְׁתוּקִית, וַאֲסוּפִי בַּאֲסוּפִית, וַאֲסוּפִי בִּשְׁתוּקִית. אַף עַל פִּי שֶׁזֶּה סָפֵק וְזֶה סָפֵק, אָסוּר, שֶׁמָּא זֶה כָּשֵׁר וְזֶה פָּסוּל. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

כּוּתִי. הֲוֵי סְפֵקָיְהוּ לְפִי שֶׁאֵין בְּקִיאִין בְּתוֹרַת גִּטִּין וְקִדּוּשִׁין. וְהָאִידָנָא עֲשָׂאוּם כְּנָכְרִים גְּמוּרִים לְכָל דִּבְרֵיהֶם:

משנה ד

אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁתַּיִם מִצַּד הָאָב וּשְׁתַּיִם מִצַּד הָאֵם:

שֶׁהֵם שְׁמֹנָה. אַרְבַּע מִן הָאָב. וְאַרְבַּע מִן הָאֵם. וְאֵלּוּ הֵן, אִמָּהּ, אֵם אִמָּהּ, אֵם אָבִי אִמָּהּ, אֵם אִמָּהּ, אֵם אָבִי אִמָּהּ, אֵם אֵם אָבִיהָ, אֵם אֵם אָבִי אָבִיהָ. בּוֹדְקִים בָּהֶם שֶׁלֹּא הָיָה בְּאַחַת מֵהֶן מִן הַפְּסוּלוֹת:

וְאִם הָיְתָה לְוִיָּה וְיִשְׂרְאֵלִית. וְכֹהֵן בָּא לְכָנְסָהּ:

מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן עוֹד אֶחָת. אֵם אַחַת בְּכָל זוּג וְזוּג. כְּגוֹן אִמָּהּ וְאֵם אִמָּהּ וְאִם אֵם אִמָּהּ, וְכֵן כֻּלָּם. וְהָא דְּבָדְקִינַן בְּאִמָּהוֹת וְלֹא בָּדְקִינַן בַּאֲבוֹת שֶׁמָּא יֵשׁ פְּסוּל בְּאָבִיהָ אוֹ בַּאֲבִי אָבִיהָ, מִשּׁוּם דְּדֶרֶךְ הָאֲנָשִׁים כְּשֶׁמְּגַנִּים זֶה אֶת זֶה מִתּוֹךְ קְטָטָה, מְגַנִּין בְּיוֹחֲסִין, וְאִם הָיָה שׁוּם פְּסוּל מִצַּד הָאָבוֹת הָיָה יָדוּעַ. אֲבָל הַנָּשִׁים אֵין זוֹ מְגַנָּה אֶת זוֹ בִּפְסוּל יִחוּס אֶלָּא בְּזִנּוּת, וְכִי אֵיכָא בְּהוּ מִלְתָא בִּפְסוּל יוֹחֲסִין לֵית לֵיהּ קָלָא. וְלֹא נֶאֶמְרָה חִיּוּב בְּדִיקָה זוֹ אֶלָּא בְּמִשְׁפָּחָה שֶׁקָּרָא עָלֶיהָ עַרְעָר, אֲבָל מִשְׁפָּחָה שֶׁאֵין בָּהּ חֲשָׁד אֵינוֹ צָרִיךְ לִבְדֹּק, שֶׁכָּל הַמִּשְׁפָּחוֹת בְּחֶזְקַת כְּשֵׁרוּת הֵן עוֹמְדוֹת. וְהָאִישׁ בִּלְבַד הוּא שֶׁצָּרִיךְ לִבְדֹּק כְּשֶׁבָּא לִשָּׂא אִשָּׁה מִמִּשְׁפָּחָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ חֲשָׁד, אֲבָל כֹּהֶנֶת שֶׁבָּאת לִנָּשֵׂא אֵינָהּ צְרִיכָה לִבְדֹּק אַחַר הָאִישׁ, שֶׁלֹּא הֻזְהֲרוּ כְּשֵׁרוֹת לִנָּשֵׂא לַפְּסוּלִים, וְכֹהֶנֶת מֻתֶּרֶת לְכַתְּחִלָּה לְהִנָּשֵׂא לְגֵר וּלְחָלָל, וְכָל שֶׁכֵּן לְוִיָּה וְיִשְׂרְאֵלִית:

משנה ה

אֵין בּוֹדְקִין מִן הַמְּזַבֵּחַ וּלְמַעְלָה. הִתְחִיל לִבְדֹּק בָּאִמָּהוֹת וּמָצָא שֶׁאָבִי אָבִיהָ שִׁמֵּשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, אֵין צָרִיךְ לִבְדֹּק אַחַר אֵם אָבִי אָבִיהָ, דְּכֵיוָן דִּבְנָהּ שִׁמֵּשׁ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ בְּיָדוּעַ שֶׁמְּיֻחָס הָיָה:

וְלֹא מִן הַדּוּכָן וּלְמַעְלָה. אִם מָצָא שֶׁהָיָה מְשׁוֹרֵר עַל הַדּוּכָן:

וְלֹא מִן הַסַּנְהֶדְרִין וּלְמַעְלָה. וְדַוְקָא מִן הַסַּנְהֶדְרִין שֶׁבִּירוּשָׁלַיִם, וַאֲפִלּוּ מֵאוֹתָן שֶׁדָּנִין דִּינֵי מָמוֹנוֹת בִּלְבַד, שֶׁלֹּא הָיוּ מַעֲמִידִין מִן הַסַּנְהֶדְרִין בִּירוּשָׁלַיִם אֶלָּא כֹּהֵן וְלֵוִי וְיִשְׂרְאֵל מְיֻחָס, שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יא) וְהִתְיַצְּבוּ שָׁם עִמָּךְ, בְּדוֹמִין לְךָ בְּיִחַס וּבְחָכְמָה:

וְגַבָּאֵי צְדָקָה. כֵּיוָן דְּמִנְּצוּ בַּהֲדֵי אֲנָשֵׁי, שֶׁמְּמַשְׁכְּנִין עַל הַצְּדָקָה וַאֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, אִי הֲוָה בְּהוּ מִלְתָא, קָלָא הֲוָה לְהוּ:

בָּעַרְכִּי יְשָׁנָה שֶׁל צִפּוֹרִי. בְּסַנְהֶדְרָאוֹת שֶׁל עִיר שֶׁשְּׁמָהּ יְשָׁנָה, הַסְּמוּכָה לְצִפּוֹרִי:
עַרְכִי. סַנְהֶדְרָאוֹת שֶׁהָיוּ עוֹרְכִין וּמְסַדְּרִין הַיּוּחָסִין:
בְּאִסְטַרְטָיָא שֶׁל מָלָךְ. בַּחֲלֶקֶת חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁ לְצֵאת לְמִלְחֶמֶת בֵּית דָּוִד מִשְׁפָּחָה פְּלוֹנִית בְּחֹדֶשׁ פְּלוֹנִי. וְלֹא הָיוּ יוֹצְאִים לַמִּלְחָמָה אֶלָּא מְיֻחָסִין, שֶׁתְּהֵא זְכוּתָן וְזִכּוּת אֲבוֹתָן מְסַיְּעָתָן:

משנה ו

בַּת חָלָל זָכָר פְּסוּלָה מִן הַכְּהֻנָּה לְעוֹלָם. בַּת בְּנוֹ אוֹ בַּת בֶּן בְּנוֹ, עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. אֲבָל בַּת בִּתּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֵׁרָה לַכְּהֻנָּה, דְּבַת חָלָל עַצְמָהּ מִיִּשְׂרָאֵל כְּשֵׁרָה לַכְּהֻנָּה:
בַּת גֵּר זָכָר. אֲפִלּוּ מִיִּשְׂרְאֵלִית, פְּסוּלָה לַכְּהֻנָּה כְּבַת חָלָל זָכָר:

משנה ז

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר כוּ'. מַסְקִינַן בַּגְּמָרָא שֶׁהַבָּא לְמַלֵּךְ מוֹרִין לוֹ כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב שֶׁלֹּא יִשָּׂא כֹּהֵן בַּת גֵּר וְגִיּוֹרֶת. אֲבָל אִם נָשָׂא, הֲלָכָה כְּרַבִּי יוֹסֵי, וְאֵין מוֹצִיאִין אוֹתָהּ מִיָּדוֹ, וְזַרְעוֹ מְמֻנֶּה כָּשֵׁר:

משנה ח

הָאוֹמֵר בְּנִי זֶה מַמְזֵר הוּא, אֵינוֹ נֶאֱמָן. דְּקָרוֹב הוּא אֶצְלוֹ, וְאֵין קָרוֹב כָּשֵׁר לְהָעִיד:
וַאֲפִלּוּ שְׁנֵיהֶם. הַבַּעַל וְאִשְׁתּוֹ. וְלֹא מִבַּעְיָא כְּשֶׁהָאָב לְבַדּוֹ מֵעִיד שֶׁהוּא מַמְזֵר, דְּלֹא מְהֵימַן, דְּלֹא קָיְמִים לֵיהּ בְּגַוֵּיהּ. אֶלָּא אֲפִלּוּ אִמּוֹ דְּקָיְמִים לָהּ בְּגַוֵּיהּ, אֵינָהּ נֶאֱמֶנֶת:
אֲפִלּוּ עַל עֶבֶר שֶׁבְּמֵעָיהָ. שֶׁלֹּא הָיָה לְעוֹלָם בְּחֶזְקַת כַּשְׁרוּת:
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר נֶאֱמָנִים. טַעֲמָא דְּרַבִּי יְהוּדָה דְּכְתִיב יַכִּיר, יַכִּירֻנּוּ לַאֲחֵרִים. מִכָּאן שֶׁהָאָב נֶאֱמָן לִפְסֹל אֶת בְּנוֹ, וְאֵין הָאֵם נֶאֱמֶנֶת עַל בְּנָהּ. וְדָוְקָא עַל בְּנוֹ הוּא נֶאֱמָן, אֲבָל לֹא עַל בֶּן בְּנוֹ, שֶׁאִם הָיוּ לְבֵן זֶה בָּנִים אֵינוֹ נֶאֱמָן לְפָסְלָם. וַהֲלָכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה:

משנה ט

וְכֵן הָאִשָּׁה שֶׁנָּתְנָה רְשׁוּת לִשְׁלוּחָהּ. אִצְטְרִיךְ תַּנָּא לְאַשְׁמוּעִינַן בְּאָב שֶׁעָשָׂה שְׁלִיחַ לְקַדֵּשׁ אֶת בִּתּוֹ וּבְאִשָּׁה שֶׁעָשְׂתָה שְׁלִיחַ לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמָהּ. דְּאִי אַשְׁמוּעִינַן בְּאָב, הֲוָה אָמִינָא אָב דְּקִים לֵיהּ בְּיוֹחֲסִין, וּכְשֶׁמָּצָא מְיֻחָס זֶה קִדְּשָׁהּ לוֹ, הוּא דְּאָמְרִינַן דְּבִטֵּל אֶת הַשְּׁלִיחַ, אֲבָל אִתְּתָא דְּלָא קִים לָהּ בְּיוֹחֲסִין אַף עַל גַּב דְּקִדְּשָׁה אֶת עַצְמָהּ לֹא סָמְכָה עַל קִדּוּשֶׁיהָ וְלֹא בְּטָלָה אֶת הַשְּׁלִיחַ, דְּסָבְרָה דִּלְמָא מַשְׁכַּח שָׁלִיחַ אָדָם מְיֻחָס מִזֶּה. וְאִי אַשְׁמוּעִינַן בְּדִידָהּ, הֲוָה אָמִינָא מִשּׁוּם דְּאִתְּתָא דְּיָקָא וּמְנָסְבָא, כִּי קִדְּשָׁה עַצְמָהּ בִּטְּלָה אֶת הַשְּׁלִיחַ, אֲבָל אָב דְּלֹא קָפֵיד עַל בִּתּוֹ אִם תִּנָּשֵׂא לְבַעַל כָּל דְּהוּ, לֹא בַּטְּלֵיהּ לִשְׁלִיחוּת דְּשָׁלִיחַ, וְהַאי דְּקִדְּשָׁהּ, סָבַר דִּלְמָא לֹא מַשְׁכַּח, צְרִיכָא:

משנה י

אֵינוֹ צָרִיךְ לְהָבִיא רְאָיָה לֹא עַל הָאִשָּׁה. שֶׁהִיא מְיַחֶסֶת, שֶׁכְּבָר בְּדָקָהּ כְּשֶׁנִּשְׂאָהּ:
וְלֹא עַל הַבָּנִים. בְּבָנִים קְטַנִּים שֶׁכְּרוּכִים אַחֲרֵי אִמָּן:

משנה יב

לֹא יִתְיַחֵד אִישׁ אֶחָד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים. מִפְּנֵי שֶׁדַּעְתָּן קַלָּה וּשְׁתֵּיהֶן נוֹחוֹת לְהִתְפַּתּוֹת:
אֲבָל אִשָּׁה אַחַת מִתְיַחֶדֶת עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים. שֶׁהָאֶחָד בּוֹשׁ מֵחֲבֵרוֹ. וּפְסַק הֲהֲלָכָה, לֹא תִתְיַחֵד אִשָּׁה אַחַת עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים, וְכָל שֶׁכֵּן אִישׁ אֶחָד עִם שְׁתֵּי נָשִׁים, אֶלָּא אִם כֵּן הָיוּ שְׁתֵּי הַנָּשִׁים צָרוֹת אוֹ יְבָמוֹת, אוֹ אִשָּׁה וּבַת בַּעְלָהּ, אוֹ אִשָּׁה וַחֲמוֹתָהּ, אוֹ אִשָּׁה עִם תִּינוֹקֶת שֶׁיּוֹדַעַת טַעַם בִּיאָה וְאֵינָהּ מוֹסֶרֶת עַצְמָהּ לְבִיאָה, לְפִי שֶׁאֵלּוּ שׁוֹנְאוֹת זוֹ אֶת זוֹ, וּמִתְיָרְאוֹת זוֹ מִזּוֹ, וְכֵן הִיא מִתְיָרֵאת מִן הַקְּטַנָּה שֶׁמָּא תִּרְאֶה וְתַגִּיד. וּמַלְקִים עַל יִחוּד הַפְּנוּיָה, וְעַל יִחוּד עִם הָעֲרָיוֹת, חוּץ מֵאֵשֶׁת אִישׁ שֶׁאֵין מַלְקִין עָלֶיהָ, שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא לַעַז עַל בָּנֶיהָ. וּמֻתָּר לְהִתְיַחֵד עִם הַבְּהֵמָה וְעִם הַזָּכָר, שֶׁלֹּא נֶחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַזְּכוּר וְעַל הַבְּהֵמָה:
הִגְדִּילוּ זוֹ יִשָּׂנֶה בִּכְסוּתָהּ וְכוּ'. וְהוּא שֶׁתְּהֶיֶה הַבַּת מִשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד, וְהַבֵּן מִשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד. וּבִזְמַן שֶׁהִיא בּוֹשָׁה לַעֲמֹד לְפָנָיו עֲרֻמָּה, אֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִכֵּן יְשֵׁנִים הוּא בְּבִגְדוֹ וְהִיא בְּבִגְדָהּ:

משנה יג

רָזָק. פְּנוּיָה בְּלֹא אִשָּׁה:
לֹא יִלְמַד סוֹפְרִים. לֹא יַרְגִּיל עַצְמוֹ לִהְיוֹת מִן הַסּוֹפְרִים, כְּלוֹמַר מְלַמֵּד תִּינוֹקוֹת, מִפְּנֵי אִמּוֹתֵיהֶן שֶׁל תִּינוֹקוֹת שֶׁמְּצוּיוֹת אֶצְלוֹ לְהָבִיא אֶת בְּנֵיהֶן אֶל בֵּית הַסֵּפֶר:
אַף מִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה. אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ פָּנוּי אֶלָּא יֶשׁ לוֹ אִשָּׁה וְאֵינָהּ שְׁרוּיָה עִמּוֹ, לֹא יִלְמַד סוֹפְרִים. וְאֵין הֲלָכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר:

משנה יד

וַחֲכָמִים מַתִּירִין. וַהֲלָכָה כַּחֲכָמִים. שֶׁלֹּא נֶחְשְׁדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַזְּכוּר:
כָּל שֶׁאֻמָּנוּתוֹ בֵּין הַנָּשִׁים. שֶׁמְּלֻאכֶת אֻמָּנוּתוֹ נַעֲשֵׂית לְנָשִׁים, וְהַנָּשִׁים צְרִיכוֹת לוֹ:
לֹא יִתְיַחֵד עִם הַנָּשִׁים. וַאֲפִלּוּ עִם הַרְבֵּה נָשִׁים. לְפִי שֶׁלִּבָּן גַּס בּוֹ וּמְחַפּוֹת עָלָיו. וְאִלּוּ אֱנָשׁ אַחֲרִינָא עִם שְׁתֵּי נָשִׁים תְּנַן דִּלְא, שָׁלֹשׁ וְאַרְבַּע שַׁפִּיר דָּמֵי. וְרַמְבַּ"ם פֵּרֵשׁ דְּלֹא שָׁרִינַן אֲפִלּוּ מִשּׁוּם כְּדֵי חַיָּיו לְהִתְיַחֵד עִם הַנָּשִׁים, הוֹאִיל וּפַרְנָסָתוֹ מֻהָן:
חַמָּר גַּמָּל וְסַפָּן. כָּל אֵלּוּ אֻמָּנוּת לִסְטוּת, כְּשֶׁלָּנִין בַּדְּרָכִים נִכְנָסִים וְלוֹקְטִים עֵצִים וּפֵרוֹת מִן הַכְּרָמִים. וְעוֹד שֶׁנִּשְׁכָּרִים לִבְנֵי אָדָם וּמַעֲבִירִין עַל תְּנָאָם:
רוֹעֶה. [בְּהֵמוֹת שֶׁלּוֹ] שֶׁמַּעֲבִיר הַבְּהֵמוֹת לִרְעוֹת בִּשְׂדֵה אֲחֵרִים:

חֲנָנִי. מְלֻמָּד בְּאוֹנָאָה, לְהָטִיל מַיִם בְּיַיִן, וּצְרוֹרוֹת בְּחִטִּין. שֶׁחַיָּב אָדָם לְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ אֻמָּנוּת נָקְיָה: